

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/46/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7806200002
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oto Jurčo
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7806200002.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ota Jurča a členov senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Anny Slovinskej v právnej žalobkyne N. O., bývajúcej na M. Č.. XXX/X v Z. Z.i, prechodne na M. Č.. XX v L.e, zastúpenej JUDr. Petrom Harakálym, advokátom AK so sídlom na Českej č. 5 v Košiciach, proti žalovanej v 1. rade Allianz - Slovenskej poisťovni, a. s., Dostojevského rad č. 4, Bratislava, OZ Košice Štúrova 7 a žalovanému v 2. rade Q. N., bývajúcemu na Q. Č.. X v Ž.e, zastúpenému JUDr. Ladislavom Korfantom, advokátom AK so sídlom na ulici Cyrila a Metoda č. 4 v Rožňave, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o odvolaní žalobkyne a žalovanej v 1.rade proti rozsudku Okresného súdu v Rožňave, č.k. 12C/57/2013-321 zo dňa 19.8.2015 takto

rozhodol:

M e n í napadnutý rozsudok tak, že zaväzuje žalovaných v 1. a 2.rade zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 128.400,70 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa zaviazal žalovaných v 1., 2. rade zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 80.250,43 Eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti nad túto sumu s prísl. žalobu zamietol. O trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyňa sa domáhala zaplata sumy 240 000,- Sk s 13 % ročným úrokom z omeškania od 31. 10. 2003 do zaplata sumy 11 317 500,- Sk s 13 % ročným úrokom z omeškania z titulu náhrady škody na zdraví, a to bolestného, aj sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj mimoriadneho zvýšenia základného bodového hodnotenia bolestného vo výške 60-násobku základného bodového hodnotenia a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 50-násobku základného bodového hodnotenia, vyčísleného posudkom W.. V. K. z 15. 8. 2003, vzniknutej v dôsledku poškodenia zdravia žalobkyne, utrpeného pri dopravnej nehode dňa 22. 11. 2002, ku ktorej došlo na štátnej ceste I/67 v Rožňave o 18,00 hod. tak, že žalovaný v 2. rade riadil vozidlo Peugeot Partner po ceste smerom od Betliara na Košice, keď na križovatke v Rožňave prechádzala po priechode pre chodcov žalobkyňa, smerom od Gemtexu do centra Rožňavy, pričom potom, ako vstúpila na vozovku na priechode chodcov spravila pohyb späť smerom k Gemtexu, na čo vodič začal brzdiť a následne došlo k zrážke medzi vozidlom a chodkyňou. V dôsledku úrazu utrpela žalobkyňa mnohopočetné krvácanie do mozgu, mnohopočetné pomliaždenie mozgu, vnútrolebečné krvácanie, zlomeniny lebečnej klenby, bočnej steny očnice, jarmového oblúka a temporálneho oblúka vľavo, priečneho výbežku stavca C7, dolného a horného ramena lonovej kosti, oboch členkov, tracheostomiu, traumatický šok ťažkého stupňa, pomliaždenia a krvné výrony na tvári s následkom vážnych mozgových porúch po ťažkom poranení hlavy s poruchou pamäti, organickým psychosyndrómom a pseudocerebelárnym syndrómom, tetraparézy, defektov lebky, inkontinencie moča, obmedzení pohyblivosti ľavého ramenného kĺbu

ťažkého stupňa, ľavého lakťa stredného stupňa, znehybnenie pravého členku v zlom postavení a obmedzenie pohyblivosti ľavého členkového kĺbu ťažkého stupňa. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výsluchom svedkov, znaleckými posudkami, aj pripojeným vyšetrovacím spisom ČVS: OÚJP-139/RV-203, prílohou ČVS: 547/RV-2002, posudkom Okresného úradu v Rožňave, rozhodnutím Sociálnej poisťovne o invalidite žalobkyne, kópiou preukazu občana so ZŤP s pripojeným spisom Okresného súdu v Rožňave sp.zn. 6C/6/2006, 8C/83/2011, aj ich obsahom, posudkom o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia W.. V. K. z roku 2003 písomnými vyjadreniami žalobkyne a žalovaných v 1. a 2.rade, znaleckým posudkom č. 35/2003 znalca W.. V. H., znaleckým posudkom R.. N. N. č. 096/2003, výpoveďami znalcov, zápisnice o výsluchu svedkov, zápisnice o výsledku rekonštrukcii znaleckým posudkom Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi, posudkom Okresného úradu v Košiciach, odboru sociálnych vecí oddelenia posudkových činností z roku 2003, lekárskymi správami žalobkyne, znaleckým posudkom znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o. č. 15/2014, dodatkom k tomuto posudku č. 8/2015 z 28.4.2015 a ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou spisu a zistil takýto skutkový stav. Z vyšetrovacieho spisu ČVS: OÚJP - 139/RV-2003/H vyplynulo, že skutkový dej v čase dopravnej nehody 22.11.2002 o 18.00 hod., pri ktorom došlo k ublíženiu na zdraví žalobkyne, nebol jednoznačne zistený. Z vykonaných dôkazov sa nedala vyvodiť trestná zodpovednosť žalovaného v 2.rade, preto bolo uznesením Okresnej prokuratúry v Rožňave sp.zn. Pv 1162/2005 zo dňa 30.7.2008 trestné stíhanie proti nemu zastavené. Zo znaleckého posudku Žilinskej univerzity v Žiline, Ústavu súdneho inžinierstva č. 90/2008 vyplynulo, že z analýzy dopravnej nehody vozidlo riadené žalovaným v 2.rade pred nehodou sa pohybovalo rýchlosťou cca 56,4 až 62,4 km/h. Žalovaný v 2.rade na situáciu začal reagovať zo vzdialenosti 27,2 m pred miestom zrážky. Vtedy podľa verzie A/ bola chodkyňa V. v jazdnom pruhu vozidla 1,24 m od pravej vodiacej čiary a žalobkyňa v tom čase bola 0,67 m pred pravým okrajom vozovky. Podľa verzie B/ bola v tom čase chodkyňa V. na vozovke 1,24 m od pravej vodiacej čiary a žalobkyňa 0,6 m od pravej vodiacej čiary. Ak by žalovaný v 2. rade v čase dopravnej nehody išiel rýchlosťou 41,0 km/hod. a reagoval 27,3 m od miesta zrážky, zastavil by pred miestom zrážky a to aj v prípade, že by sa vyhol chodkyniam vpravo. Pri včasnej reakcii žalovaného v 2. rade zo vzdialenosti 36,3 m pred miestom zrážky by zastavil v rýchlosti 50,7 km/hod. $\pm 5\%$. Ak mal žalovaný v 2. rade podľa zákonných predpisov povinnosť ísť nižšou rýchlosťou, ako 41,0 km/hod. $\pm 5\%$ resp. 50,89 km/hod. $\pm 5\%$, ako v skutočnosti išiel rýchlosťou 59,4 km/hod. $\pm 5\%$, potom technickou príčinou dopravnej nehody bolo, že žalovaný išiel vyššou rýchlosťou, ako bola primeraná pre danú situáciu. Ak túto povinnosť nemal, potom technickou príčinou dopravnej nehody je vstup chodkýň do jazdnej dráhy vozidla, ktoré viedol žalovaný v 2. rade. Podľa tohto posudku pre súd prvého stupňa vyplynulo, že žalobkyňa spolu s V. pri správnom zhodnotení dopravnej situácie nemali vstupovať do pravého jazdného pruhu, v ktorom viedol vozidlo žalovaný v 2.rade, keďže mali dostatočne veľký časový priestor na správnu reakciu a následne správne konanie. Zo zákonných predpisov vyplýva, že chodec pred vstupom na vozovku sa musí presvedčiť, že tak môže urobiť bez nebezpečenstva, aby neprinútil druhého účastníka nebezpečne meniť rýchlosť a smer jazdy. Na druhej strane podľa tohto znaleckého posudku z analýzy dopravnej nehody, žalovaný v 2. rade začal reagovať na chodkyne zo vzdialenosti 27,3 m od miesta zrážky, pri rýchlosti 59,4 km/hod. $\pm 5\%$, keď chodkyňa V. bola už 1,24 m v jeho jazdnom pruhu a poškodená žalobkyňa 0,87 m. Avšak podľa názoru súdu žalovaný v 2. rade pri dostatočnom venovaní sa jazde, patričnej pozornosti, uvedomujúc si, že vchádza do križovatky, kde sú vyznačené prechody pre chodcov a kde mu nič nebránilo vo výhľade, musel spozorovať prichádzajúce chodcov ku križovatke a tým zvýšiť pozornosť na reakciu týchto chodcov a práve v tom vidí súd, že žalovaný v 2. rade pred samotnou nehodou, nevyložil všetko úsilie za daných podmienok, aby nehode predišiel. Dospel k záveru, že žalovaný v 2. rade, ako prevádzateľ uvedeného motorového vozidla sa nezbavil svojej objektívnej zodpovednosti podľa § 428 OZ úplne v súvislosti s touto nehodou. Žalovaný v 2. rade nepreukázal skutočnosť, že škoda, ktorá vznikla zrážkou jeho motorového vozidla na zdraví žalobkyne nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho objektívne požadovať. Práve pri najpravdepodobnejšej verzii rovnajúcej sa istote, ktorú popísala pre účely trestného konania svedkyňa V. a to, že ani ona ani žalobkyňa si nevšimli prichádzajúce motorové vozidlo zľava pri príprave na prechod cez uvedenú križovatku (pričom podľa výsledkov trestného konania vozidlo žalovaného v 2. rade prichádzajúce od Betliara ku križovatke bolo riadne osvetlené a jazdilo aspoň s tlmenými svetlami blížiac sa ku osvetlenej križovatke), a preto vkročili na vozovku z chodníka pričom svedkyňa V. bezpečne prešla do oblasti takzvaného ostrovčeka križovatky a všimla si až následný zvukový efekt z nárazu vozidla do žalobkyne, a preto sa otočila a sama preto predpokladala, že s ňou prechádzajúca žalobkyňa inštinktívne v časti prechodu sa musela náhle zastaviť a otočiť, v úmysle vrátiť sa na miesto odkiaľ prechod spolu začali. Z toho vyplýva, že sa vytvoril medzi vracajúcou sa žalobkyňou a svedkyňou V. priestor dostatočne široký na to, aby už

v tejto vyostrenej dopravnej situácii žalovaný v 2. rade so svojím motorovým vozidlom prešiel medzi žalobkyňou a svedkyňou V., nebyť jeho manévrov s volantom pri prudkom brzdení svojho vozidla, ako to potvrdil kontrolný znalecký posudok posudzujúci práve túto verziu skutkového deja. Podľa súdu prvého stupňa ide o to, že žalovaný v 2. rade síce zo svojho subjektívneho hľadiska snažiac sa o to, aby sa vyhol priamemu stretu svojho vozidla s prekážkou, ktorú v tom momente predstavovala žalobkyňa, urobil svoje vodičské úkony a manévroval s volantom, ako najlepšie podľa svojho subjektívneho odhadu dokázal. Neznamená to ovšem, že iný vodič s inými skúsenosťami túto okamžitú dopravnú situáciu by riešil bez týchto manévrov, držiac sa rovného smeru a bol by teda prešiel medzi obidvoma chodkýňami aj za cenu porušenia dopravných predpisov o nedodržaní bezpečnej vzdialenosti medzi týmito dvomi chodcami. Z týchto dôvodov súd uznal objektívnu zodpovednosť žalovaného v 2. rade v rozsahu 50 %, pričom k výške jeho zodpovednosti dospel úvahou, ktorá sa opiera o výsledok znaleckého dokazovania z odboru dopravy oboch znalcov R. N., aj Ústavu súdneho inžinierstva, že na tejto dopravnej nehode sa podieľajú aj chodkyne a to hlavne žalobkyňa, ktorá svojím správaním tiež ovplyvnila negatívne správanie sa vodiča žalovaného v 2. rade. Súd jej zodpovednosť a spoluvinu ohodnotil rovnako v rozsahu 50 %. Súd poukázal predovšetkým na porušenie povinností žalovaného v 2. rade v zmysle § 4 ods. 1/ písm. f/ Zákona o premávke na pozemných komunikáciách, podľa ktorých má vodič motorového vozidla povinnosť dať prednosť chodcom prechádzajúcim cez priechod pre chodcov, pritom ich nesmie ohroziť ani obmedziť. Na ten účel je povinný zastaviť vozidlo. Podľa písm. e/ tohto ustanovenia má vodič motorového vozidla povinnosť dbať na zvýšenú opatrnosť voči chodcom, osobitne starým osobám. Podľa písm. c/ má vodič motorového vozidla povinnosť venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke. Ďalej súd prvého stupňa konštatoval, že žalovaný v 2. rade v čase pred dopravnou nehodou mal dostatok času a priestorovej vzdialenosti reagovať na prechádzajúce chodkyne k prechodu pre chodcov cez šrafovaný trojuholník a zvýšiť opatrnosť, rýchlosť spomaliť a prípadne motorové vozidlo zastaviť. Ak by dodržal povinnosti, ktoré ukladá zákon, dal prednosť chodkyňam, venoval sa plne vedeniu vozidla a sledoval situáciu v cestnej premávke a zvýšil opatrnosť voči chodcom, k dopravnej nehode by nemuselo dôjsť. Rýchlosť vozidla bola vypočítaná na základe brzdných stôp. Na začiatku brzdzenia išiel žalovaný v 2. rade povolenou rýchlosťou, nie je však preukázané, či išiel povolenou rýchlosťou aj pred začiatkom intenzívneho brzdzenia, resp. či nezačal intenzívne brzdiť až po znížení rýchlosti na povolenú hranicu. Minimálna vzdialenosť na ktorú mohol žalovaný v 2. rade vidieť správanie chodkyň pri vstupe na prechod pre chodcov podľa znaleckého posudku je 120 metrov. Aj podľa výpovede žalovaného v 2. rade vyplýva, že chodkyne videl od tabule „Rožňava mesto“. Videl aj dopravné označenie „prechod pre chodcov“, pričom chodkyne išli plynulo. Potom súd prvého stupňa citoval ust. § 415, 420, 427 a 823 a 797 ods. 1 OZ. Z uvedených ustanovení vyvodil, že žalovaný v 2. rade zodpovedá za škodu na zdraví žalobkyne v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka v spojení s porušením jeho povinností, vyplývajúcich zo Zákona o premávke na pozemných komunikáciách, resp. v spojení s § 415 Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje všeobecnú prevenčnú povinnosť predchádzať škodám všetkým účastníkom občianskoprávných vzťahov. Na túto subjektívnu zodpovednosť žalovaného v 2. rade nemá chovanie chodkyne V. žiadny právny význam. Prezumpcia zavinenia je na strane škodcu. Bez ohľadu na preukázanú subjektívnu zodpovednosť podľa § 420 Občianskeho zákonníka, žalovaný v 2. rade naplnil aj ako prevádzkovateľ motorového vozidla všetky zákonom určené predpoklady na stanovenie jeho zodpovednosti, v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, t. j. aj objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov.

Z objektívnej zodpovednosti v zmysle § 427 OZ by sa žalovaný v 2. rade mohol liberovať, ak by škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v prevádzke a keby škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Podľa ods. 2. prvej vety § 428 Obč. zákonníka sa prevádzkovateľ zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Doteraz nebolo preukázané, že zo strany žalovaného v 2. rade bolo vynaložené všetko kvalifikované úsilie na zabránenie vzniku škody. Pod kvalifikovaným úsilím judikatúra rozumie všetku objektívnu možnú starostlivosť, ktorú možno v konkrétnom prípade požadovať od prevádzkovateľa dopravného prostriedku. Potom citoval ust. § 53 ods. 3 zákona č. 315/1996 Zb., podľa ktorého chodci, ktorí prechádzajú cez priechod určený pre chodcov, musia brať ohľad na vodičov, prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. V iných prípadoch chodci smú prechádzať cez vozovku len s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel, nedonútiť ich vodičov na zmenu smeru, alebo rýchlosti jazdy. V rozpore s uvedeným predpisom konala žalobkyňa, keď pred vstupom na vozovku sa nepresvedčila, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva (viď § 53 ods. 2/ cit. zákona). Potom v odôvodnení opätovne zopakoval, že z vykonaného dokazovania takto bolo preukázané, že žalovaný porušil povinnosti vodiča a jeho

konanie nebolo v súlade s pravidlami premávky na pozemných komunikáciách, keď nevyvaložil všetko úsilie na zabránenie vzniku nehody, ktoré bolo možné od neho požadovať. Príčinou vzniku predmetnej dopravnej nehody bolo rovnako aj konanie žalobkyne, ktorá žalovanému v 2. rade vytvorila pri jeho jazde v dôsledku svojej neopatrnosti náhlu prekážku a spoluzavinením spôsobila škodu na zdraví. Preto spôsob prechádzania vozovky chodkyňou t. j. žalobkyňou možno označiť za nesprávny, nepochopiteľný a nepredvídateľný. Chodkyňa mohla zrážke zabrániť za predpokladu obvyklého prechádzania cez vozovku tak, ako to urobila aj svedkyňa V.. Predmetnú skutočnosť preukazujú aj znalecké posudky z odboru dopravy.

Pri rozhodnutí o následku sťaženia spoločenského uplatnenia vychádzal zo záverov znaleckého posudku znaleckej organizácie Lege Artis a z posudku MUDr. V. K., podľa ktorých po úraze sa stala žalobkyňa ťažko mobilnou, je schopná chôdže len s pomocou dvoch osôb, aj to len na krátke vzdialenosti (na WC, inak na invalidnom vozíku je plne odkázaná na pomoc druhej osoby - 24 hodinová opatrovateľská starostlivosť, pomoc pri bežných denných úkonoch, strava, obliekanie, hygiena, má čiastočne postihnutú hybnosť všetkých končatín, je dezorientovaná časom, má poruchu pamäťových funkcií podľa záverov psychiatrického vyšetrenia je jej psychomotorické tempo výrazne inhibované, poznávacie funkcie vzhľadom na predúrazové obdobie výrazne oslabené, intelektový výkon je znížený až v pásme ľahkej mentálnej retardácie pre organické poškodenie mozgu, má poruchy koncentrácie, pozornosti, hypoaktivitu, emočnú labilitu, odbúranie produktívnej činnosti a stratu záujmov. V ďalšom živote žalobkyňu ohrozuje zdravotný stav, hlavne vekom sa zhoršujúca hybnosť, schopnosť samostatného pohybu, kontroly zvieračov, čo je už teraz po úraze značne narušené a vekom sa tieto ťažkosti zhoršujú. Rovnako sú ohrozené duševné funkcie, ktoré sú úrazom pre organické poškodenie mozgu narušené a vekom, starnutím organizmu sa zhoršujú. Nie je schopná plne chápať svoje poškodenie zdravia, čo je vlastne prejav jej duševnej demencie a postraumatického mozgového syndrómu. Tieto skutočnosti teda celodennú starostlivosť potvrdili aj svedkovia sestry žalobkyne S. Y., Š. Y., syn V. O.I. a dcéra V. J.. Znalci z posudku uviedli, že žalobkyňa po stránke objektívnej prežila silné bolesti a útrapy, výrazné a ťažké psychické strádanie a rozsiahle a závažné psychické zmeny trvalého charakteru, ako aj trvalé poruchy nervového ústrojenstva s nemožnosťou aktívneho pohybu s nutnosťou starostlivosti druhej osoby, straty samostatnosti spojené so 7 mesačným pobytom v nemocnici, po úraze dlhodobým bezvedomím, dočasnou stratou kontroly nad zvieračmi, nemožnosťou prijímať potravu cez ústa a nutnosťou kŕmenia cez sondu zavedenú cez brušnú stenu do žalúdka s plnou odkázanosťou a fyzickú a psychickú starostlivosť ošetrojúceho personálu a opatrovateľstva príbuzných. Vytrpela aj bolesti spojené s opakovanými operačnými zákrokmi, bolestivou ťažkou a dlhodobou rehabilitáciou).

Súd prvého stupňa pri posúdení bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vychádzal z právnej úpravy platnej ku dňu 22.11.2002, kedy došlo k poškodeniu zdravia žalobkyne, teda z vyhlášky r. 32/65 Zb. v znení vyhlášky 19/1999 Zb., predovšetkým z ustanovení § 2 ods. 1 § 3 ods. 2, § 4 a zásad pre hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj prílohy predmetnej vyhlášky. Potom z posudku primára W. V. K. zo dňa 15.8.2003, ktorým bol stanovený počet bodov za bolestné na 987,50 so zvýšením na dvojnásobok spolu 1.975 bodov, čo pri hodnotení 60,- Sk za 1 bod predstavuje 118.550,- Sk, po odpočítaní položky 239 (plánovaná extrakcia OS mat (skrutky z pr. členka) v hodnote 35 bodov. Z toho 2/3-iny predstavujú 26,25 bodov, takto bolestné bez navýšenia predstavuje hodnotu 961,25 bodu

Pri odškodnení sťaženia spoločenského uplatnenia vychádzal z počtu 2.587,50 bodov, čo pri 60,- Sk za jeden bod predstavuje 155 250,- Sk. Po ustálení bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia posudzoval zvýšenie odškodnenia a dospel k záveru, že v prípade žalobkyne sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce zvýšenie odškodnenia bolestného aj sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky 32/65 Zb., pretože bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa skutočne trpela mučivými a dlhodobými bolesťami, podrobila sa opakovaným operáciám, minimálne piatim. Bola v liečebnom režime od úrazu až do júna 2003 teda 8 mesiacov, tým jej liečba ale neskončila a pokračuje a bude pokračovať až do konca života. Čo sa týka mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v tejto súvislosti zdôraznil, že žalobkyňa bola pred úrazom v dobrom zdravotnom stave, neprekonala žiadne úrazy, operácie, nemala žiadne zdravotné problémy. Bola aktívna a sebestačná. Úraz jej spôsobil závažné následky poškodenia zdravia, ako to vyplýva z lekárskeho posudku. V čase úrazu mala 54 rokov a v dôsledku úrazu sa stala invalidnou a ťažko postihnutou osobou. Fatálne následky bude prežívať a pociťovať do konca života. Znaleckými posudkami boli preukázané subjektívne tvrdenia žalobkyne, pretože sa stala ťažko zdravotne postihnutou, invalidnou, utrpela vážne mozgové poruchy po ťažkom poranení hlavy s poruchou pamäti,

znášala zvlášť bolestivé stavy počas celého liečebného procesu, ktoré pretrvávajú doposiaľ, doživotne je postihnutá jej mentálna úroveň a tým aj kvalita jej života, keďže sa stala absolútne nesebestačnou, odkázanou na pomoc druhých osôb, natrvalo vylúčenou z plnohodnotného osobného a spoločenského života, ktorý stav možno považovať za trvalý. Do konca života je už vylúčená z možnosti uplatniť sa pracovne, v osobných záľubách, v kultúrnom vyžití, turistike, pričom znalecké posudky potvrdili jednoznačnú príčinnú súvislosť súčasného stavu žalobkyne s úrazom v roku 2002. Vychádzajúc z uvedených úvah, súd dospel k záveru, že zmeny v zdravotnom stave žalobkyne, ako aj vytrpené bolesti spojené s liečbou a jej zdravotný stav v porovnaní pred úrazom odôvodňujú mimoriadne zvýšenie základného bodového ohodnotenia u bolestného na 30-násobok a u sťaženia spoločenského uplatnenia na 20-násobok, preto celková suma odškodnenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia spolu s mimoriadnym zvýšením predstavuje sumu 80 250,43 Eur. K tejto sume dospel tak, že bolestné po odpočítaní 26,25 bodov za položku 239 a po priznaní 50 % spoluzavinenia predstavuje sumu 28.837,50 Sk x 30 násobok, čo predstavuje 865.125,- Sk, teda 28.716,88 €. Sťaženie spoločenského uplatnenia bolo vyčíslené na 2587,50 bodov, čo zodpovedá sume 155.250,- Sk, z čoho 50 % predstavuje 77.650,- Sk x 20 násobok, čo činí 1.552.500,- Sk, čo v prepočte činí 51.533,55 €.

Súd nepriznal žalobkyni uplatnené úroky z omeškania, s poukazom na skutočnosť, že nebol daný a preukázaný základ nároku na náhradu škody a sporný bol aj rozsah miery zodpovednosti žalobkyne a žalovaného za spôsobenú škodu, preto súd žalobkyni nepriznal uplatnené úroky z omeškania za obdobie, uvedené v žalobe. V súvislosti s pasívnou legitimáciou žalovanej v 1. rade poukázal na ustanovenie § 4 ods. 1/ zákona č. 381/2001 Z. z. o zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, uvedeného v poisťovnej zmluve a podľa odseku 2/ písm. a/ citovaného zákona má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví. Nárok poškodeného voči poisťovni je možné uplatniť v zmysle ustanovenia § 15 citovaného zákona za rovnakých podmienok, ako voči poistenému a je povinný tento nárok preukázať. Poškodený môže uplatniť svoje právo na náhradu voči tomu, kto za túto zodpovedá. Vychádzajúc z uvedeného mal za nesporne preukázané, že zodpovednosť žalovaných v 1., 2. rade je daná v zmysle ustanovenia §§ 420 a 427 OZ, preto je dôvodne uplatňovaný nárok aj voči žalovanej v 1. rade a žalovanej v 1. rade je tak pasívne legitimovaná v tomto konaní.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ust. 151 ods. 3/ O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa a žalovaná v 1.rade. Žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že žalovaní v 1. a 2.rade sú povinní zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne 149.584,26 € s 13 % ročným úrokom z omeškania od 31.10.2003 do zaplataenia zo sumy 7.966,54 €, trovy konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom a odvolacom konaní tak, ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení rozsudku. V dôvodoch odvolania uviedla, že v súvislosti so zamietavou časťou napadnutého rozsudku žalobkyňa namieta okrem súdom stanovenej 50 % spoluviny tiež výšku priznanej náhrady za mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a nepriznanie úročenia základného ohodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v celkovej výške 7.966,54 €. Podľa odvolateľky osobitná povaha prevádzky dopravného prostriedku spočíva v tom, že z tejto prevádzky vyplýva pre okolitý svet zdroj zvýšeného nebezpečenstva v súvislosti s činnosťou a pohybom dopravného prostriedku. V prejednávanej veci zdroj zvýšeného nebezpečenstva spočíval v neprimeranej rýchlosti motorového vozidla vzhľadom na dopravnú situáciu v mieste nehody. Preto je záver súdu o vytvorení náhlej prekážky žalobkyňou nachádzajúcou sa na prechode pre chodcov v príkrom rozpore s pravidlami cestnej premávky a znaleckými zisteniami. Podľa ust. § 4 ods. 2 písm. f/ zákona 315/96 Z.z. vodič je povinný dať prednosť chodcom prechádzajúcim cez prechod pre chodcov, pritom nesmie ich ohroziť, ani obmedziť a na tento účel je povinný aj zastaviť vozidlo. Pod pojmom neohroziť zákon rozumie povinnosť vodiča počínať tak, aby inému účastníkovi premávky nevzniklo nejaké nebezpečenstvo, teda pokiaľ by chovanie chodca vyvolávalo pochybnosti, ako sa bude na prechode správať, je vodič povinný znížiť rýchlosť. Tieto okolnosti vyžadujú aj s vozidlom zastaviť. Podľa zistenia súdu vstup chodkyň do jazdnej dráhy vozidla nemohol byť príčinou dopravnej nehody, nakoľko nešlo o vstup náhly, pričom žalovaný v 2.rade mal dostatok času a priestorovej vzdialenosti reagovať na prechádzajúce chodkyne cez prechod pre chodcov a šrafovaný trojuholník a teda mal zvýšiť opatrnosť, znížiť rýchlosť, príp. motorové vozidlo zastaviť. Na druhej strane v konaní bolo preukázané, že žalobkyňa bola zrazená na mieste určenom pre chodcov, ktorí sa len chystajú vstúpiť na prechod.

Podľa oboch verzií znaleckého posudku bola žalobkyňa v čase zrazenia motorovým vozidlom 0,6 až 0,67 m od pravého okraja vozovky. Z toho je zrejmé, že jej spôsob prechádzania cez vozovku nemožno označiť za nesprávny, nepochopiteľný a nepredvídateľný, nakoľko žalobkyňa reagovala na náhle ohrozenie pred neprímeranou rýchlosťou prichádzajúcim motorovým vozidlom ku prechodu pre chodcov útekou späť na chodník. Podľa stanoviska znaleckej inštitúcie ak mal žalovaný v 2.rade podľa zákonných predpisov povinnosť ísť nižšou rýchlosťou ako 41 km/h, než v skutočnosti išiel (takmer 60 km/h), potom technickou príčinou dopravnej nehody bolo, že žalovaný v 2.rade šiel vyššou rýchlosťou, ako bola primeraná pre danú situáciu. Preto odvolateľka tvrdí, že neporušila žiadnu právnu, ani generálnu prevenčnú povinnosť podľa ust. § 415 OZ. Ani jedna z dvoch alternatív vyšetrovaním stanoveného nehodového deja neumožnila súdu použiť ust. § 441 v neprospech žalobkyne, preto zodpovednosť žalovaného v 2.rade mala byť daná v celom rozsahu a tým aj pasívna legitímácia žalovaného v 1.rade. U priznanej náhrady za mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia nebola prvým stupňom rešpektovaná zásada primeranosti medzi poškodením zdravia a priznanou peňažnou náhradou zdôraznená Ústavným súdom v náleze pod sp.zn. III. ÚS 350/03. Tiež súdom priznaná výška škody na zdraví je v rozpore so zásadou proporcionality, ako zákonným princípom primeranej náhrady, ktorá spočíva na úvahe súdu. Súd prvého stupňa preto dostatočne nevyhodnotil, že žalobkyňa bude ochrnutá do konca svojho zničeného života a pri obmedzení uplatnenia žalobkyne vo všetkých oblastiach života výška odškodnenia z titulu mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia len vo výške 20 násobku základného počtu bodov je neprímeraná následkom ovplyvňujúcich ďalší život a psychiku žalobkyne, ale aj jej rodinných príslušníkov. Pred úrazom žila aktívne, bola zdravá a plne sebestačná. Tým, že je odkázaná výlučne na pomoc iných osôb stratila dôstojnosť nezávislého človeka, má mentálne poruchy, trpí bolesťami a je vylúčená z plnohodnotného života zodpovedajúceho jej veku. Zistený stav podľa odvolateľky preukázal opodstatnenosť 35 násobného zvýšenia základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Ďalej namietala, že podľa znenia ustanovenia § 7 vyhl. 32/65 Zb. zaplatenie nároku na náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle ods. 2 nie je podmienené rozhodnutím súdu, t.j. žalovaný ho mohol zaplatiť aj bez rozhodnutia súdu pred alebo po podaní žaloby. Tým, že tento peňažný dlh nesplnil sa dostal do omeškania a žalobkyni vzniklo právo požadovať od žalovaných v 1. a 2.rade popri plnení aj úrok z omeškania od 31.10.2003 do zaplatenia podľa ust. § 517 ods. 1 a 2 OZ.

Žalovaná v 1.rade podala odvolanie proti vyhovujúcim výrokom rozsudku zo dňa 19.8.2015 a to v časti nad sumu 27.305,31 €. V dôvodoch uviedla, že zo znaleckého posudku znaleckého ústavu aj z posudku znalca z odboru cestnej dopravy V.. N. je nepochybné, že spôsob jazdy žalovaného v 2.rade ako vodiča motorového vozidla zúčastneného na dopravnej nehode tesne pred vznikom dopravnej nehody nebol v rozpore s pravidlami cestnej premávky. Jeho reakcia na vzniknutú situáciu na vozovke bola vyhodnotená ako obvyklá a správna, t.j., že reagoval na chodkyne nachádzajúce sa na vozovke, z ktorých jedna prechádzala po vozovke a druhá žalobkyňa sa náhle otočila a rozbehla sa späť, pričom strhnutie volantu doľava nebolo možné, nakoľko sa v tomto priestore nachádzala chodkyňa V.. Technika jazdy vodiča motorového vozidla tesne pred nehodovým dejom bola v súlade s pravidlami cestnej premávky, nebolo preukázané, aby sa pohyboval rýchlosťou vyššou ako bola povolená. Pohyb žalobkyne po vozovke bol v znaleckých posudkoch hodnotený ako nesprávny, nepochopiteľný a nepredvídateľný a z technického hľadiska nevysvetliteľný a nezdôvodniteľný, pričom ňou vytvorená prekážka bola taká, ktorej už nemohol vodič úspešne zabrániť. Žalovaná v 1.rade má za to, že v zmysle platnej právnej úpravy všetkým účastníkom cestnej premávky zákon stanovuje povinnosť dodržiavať pravidlá cestnej premávky, správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Aj chodci, ako účastníci cestnej premávky prechádzajúci cez prechod určený pre chodcov musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel, pričom smú prechádzať cez vozovku, len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel nedonútia ich vodičov na zmenu smeru alebo rýchlosť jazdy. Ďalej má za to, že okolnosť, že škoda vznikla pri prevádzke motorového vozidla sama nepostačuje pre vznik objektívnej zodpovednosti podľa ust. § 427, ale musí byť preukázané, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku a okolnosťami majúcimi pôvod v prevádzke. Je bez pochybností, že žalobkyňa ako účastníčka cestnej premávky bezprostredne vyvolala kolíznu situáciu na vozovke, pričom jej konanie bolo prvotný vyvolávajúci momentom nehody. Jej porušenie povinnosti vykazuje podstatnú vyššiu mieru zodpovednosti ako zodpovednosť vodiča, preto by bolo namieste rozhodnúť a ustáliť mieru spoluzavinenia žalobkyne v rozsahu 70 %. Žalovaná v 1.rade rozporuje aj výšku náhrady, ktorú prvostupňový súd žalobkyni priznal. Z vykonaného dokazovania a to z posudku o bolestnom, ako aj výsluchu žalobkyne je zrejmé, že v čase po utrpenom úraze bola dlhodobo v bezvedomí a liečbu, ktorú absolvovala vrátane hospitalizácie v nemocnici v Rožňave a v

Banskej Bystrici a rehabilitácie na NRC Kováčová nevnímala a ani túto nevedela popísať. Vychádzajúc z toho je zrejme, že pokiaľ bola žalobkyňa v bezvedomí počas ktorého sa podrobila liečbe vrátane chirurgických ošetrení chýbal u nej samotný vnem bolesti, t.j. vedomie schopné spracovávať impulzy ako nepríjemný pocit alebo emocionálny zážitok. Nemohla vnímať priame dôsledky poškodenia zdravia v dôsledku samotného úrazu a ani prípadné druhotné stavy tejto bolesti. Je nesporné, že bolesť ako subjektívny pocit môže popísať a kvalifikovať len sám poškodený, pričom v danom prípade túto reakciu žalobkyne nie je možné objektívne zistiť, a preto žalovaný v 1.rade poukazuje na to, že takto nemohlo byť a ani nebolo preukázané, že by žalobkyňa trpela mučivými a dlhodobými bolesťami. Za daného stavu nie je možné prisvedčiť rozhodnutiu súdu prvého stupňa o tom, že priznanie 30 násobku zvýšenia odškodnenia titulom bolestného je primerané. Ďalej žalovaný v odvolaní rozporoval rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým priznal žalobkyňu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšenie v rozsahu 20 násobku vychádzajúc z lekárskeho hodnotenia W.. K. z dôvodu, že v konaní bol vykonaný dôkaz a to znalecký posudok znaleckej organizácie Lege Artis, z ktorého vyplynulo zlepšenie zdravotného stavu žalobkyne. Vzhľadom k tomu, že podľa ust. § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, preto mal z týchto skutočností súd prvého stupňa vychádzať. Podľa posudku organizácie Lege Artis je pri časti trvalých následkov konštatované zlepšenie, a to obmedzenia pohyblivosti ľavého ramenného kĺbu, ťažkého stupňa na ľahký stupeň u obmedzenia pohyblivosti ľavého lakťového kĺbu stredne ťažkého na ľahký stupeň a u obmedzenia pohyblivosti ľavého členkového kĺbu ťažkého stupňa na ľahký stupeň a časť následkov a to inkontinencia moča a stolice nie je prítomná vôbec. Žalovaná vyčíslila počet bodov za sťaženia spoločenského uplatnenia na 1765, keďže došlo k zlepšeniu zdravotného stavu žalobkyne a aj napriek skutočnosti, že zranenie zanechalo trvalé následky na zdraví žalobkyne, žalovaná v 1.rade poukazuje na to, že žalobkyňa žila bežným životom bez mimoriadnych pracovných, spoločenských, kultúrnych i športových záujmov a aktivít. Vzhľadom na vykonané dokazovanie žalovaný považuje za dôvodný nárok žalobkyne, čo do základu v rozsahu 30 % a čo do výšky titulom zvýšenia odškodnenia podľa § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/65 Zb. u bolestného v rozsahu 20 násobného zvýšenia a u sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 15 násobného zvýšenia. Preto sa domáha zmeny rozhodnutia prvostupňového súdu a žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že nárok žalobkyne nad sumu 27.305,31 € zamietne, pričom sa zároveň domáha priznania trov konania.

K odvolaniu žalovanej v 1.rade sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá opäť zdôraznila, že technickou príčinou dopravnej nehody bolo, že žalovaný v 2.rade išiel vyššou rýchlosťou ako bola primeraná na danú situáciu, mal dostatok času a priestorovej vzdialenosti reagovať na prichádzajúce chodkyne ku prechodu pre chodcov cez šrafovaný trojuholník, teda mal zvýšiť opatrnosť, znížiť rýchlosť, príp. motorové vozidlo zastaviť. Zdôraznil, že žalovaná bola zrazená motorovým vozidlom na prechode pre chodcov a nevytvorila náhlu prekážku. Právne posúdenie veci musí preto rešpektovať princíp objektívnej zodpovednosti prevádzateľom motorových vozidiel. Má byť tiež v súlade so súčasnou judikatúrou SR a EÚ týkajúcej sa stretov chodcov a motorových vozidiel osobitne na priechodoch pre chodcov. Vodiči často ignorujú vstup chodcov na priechod a štatistika dopravnej nehodovosti chodcov to potvrdzuje. Obrana žalovaného v 1.rade nasvedčuje tomu, že si dostatočne neuvedomuje tieto skutočnosti a najmä záujem zákonodarcu zvýšiť ochranu poškodených osôb pri dopravných nehodách na základe princípu objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa dopravných prostriedkov. Nedôvodné sú aj odvolacie námietky žalovaného v 1.rade v súvislosti s výškou prvostupňovým súdom priznanej náhrady škody, t.j. náhrady za mimoriadne zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Zdôraznil, že žalovaná sa podrobila 5-tim náročným operáciám chrbtice, po ktorých bola pripútaná na lôžko bez možnosti pohybu. Od júna 2003 bola 8 mesiacov hospitalizovaná a dlhodobo bola v horizontálnej polohe, liečebný a rehabilitačný proces bol sprevádzaný celkovým strádaním, utrpením a mnohými komplikáciami. Odvolacej námietke žalovaného v 1.rade, že žalobkyňa nemohla vnímať priame dôsledky poškodenia zdravia ani druhotné stavy tejto bolesti je obtiažné sa vyjadriť, nakoľko z tejto strany ide zrejme o obyčajný cynizmus prevádzaný zrejmom motiváciou plniť čo najmenej. Tzv. správna špecifikácia počtu bodov uvedená v odvolaní žalovaného v 1.rade postráda položky 312 a č. 314 c inkontinenciu stolice a moču, tieto položky boli súdom priznané na základe lekárskeho posudku primára W.. K. z 15.8.2003, čo bolo potvrdené znalcom. Zdôraznila, že má 67 rokov a jej zlý zdravotný stav pretrváva.

K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná v 1. rade, ktorá naďalej poukazuje na to, že žalobkyňa nepreukázala dôvodnosť nároku v celom rozsahu tak, ako to tvrdí vo svojom odvolaní poukazujúc na to, že neporušila prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 OZ. Žalovaný 1. rade zdôraznil, že pohyb

žalobkyne bol znalcami hodnotený ako nesprávny, nepochopiteľný, nepredvídateľný a z technického hľadiska nevysvetliteľný a neodôvodniteľný, pričom ňou vytvorená prekážka bola taká, ktorej žalovaný v 2. rade nemohol úspešne zabrániť. Aj chodci ako účastníci cestnej premávky prechádzajúci cez priechod určený pre chodcov musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel, pričom smú prechádzať cez vozovku len, ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel, nedonútia vodičov k zmene smeru alebo rýchlosti jazdy. Pokiaľ išlo o namietanie nesprávneho posúdenia primeranosti odškodnenia titulom sťaženia spoločenského uplatnenia uviedla, že je zrejmé, že podľa posudkov došlo k zlepšeniu zdravotného stavu žalobkyne a žalobkyňa je len čiastočne nesebestačná a napriek tomu, že zranenie zanechalo trvalé následky na zdraví, žalovaný v 1. rade poukazuje na to, že žalobkyňa žila bežným životom bez mimoriadnych, spoločenských, kultúrnych a športových záujmov, či aktivít, takže po zranení nie je dôvod pre priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie uplatnenia nad 15-násobok.

K odvolaniam sa vyjadril aj žalovaný v 2. rade, ktorý uviedol, že závermi dvoch znaleckých posudkov z odboru dopravy počas prípravného trestného konania bolo konštatované, že príčinou dopravnej nehody bola skutočnosť, že chodkyňa N. O. počas prechádzania vozovky č. 1/67 po priechode pre chodcov svojim zavinením vytvorila prekážku z technického hľadiska náhlu. Zo strany chodkyne išlo o nepredvídateľný skrat, nepredvídateľné chovanie, keď sa nachádzala v strede odbočovacieho pruhu, sa náhle otočila a rozbehla sa späť. Túto skutočnosť presne opísala svedkyňa V. v trestnom konaní, keď si dej presne pamätala. V tej súvislosti poukázal na to, že trestné stíhanie bolo právoplatne zastavené. Znaleckými posudkami bola jeho technika jazdy vyhodnotená v súlade s pravidlami cestnej premávky. Reakcia vodiča na vzniknutú situáciu bola obvyklá a správna. Pokiaľ išlo o výšku náhrady, poukazuje na dôvody uvedené v odvolaní žalovanej v 1. rade.

Odvolací súd podľa § 212 ods. 1,3 preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu, keďže odvolaniami bol napadnutý jednak základ uplatneného nároku, jednak miera spoluzavinenia, preto všetky výroky rozhodnutia vzájomne súvisia a podľa § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní rozhodnutia dospel k záveru, že boli dôvody pre zmenu napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so zisteným skutkovým stavom súdom prvého stupňa, pokiaľ išlo o priebeh dopravnej nehody, aj pokiaľ išlo o vyčíslenie výšky náhrady a násobku za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa odvolacieho súdu súd prvého stupňa v oboch prípadoch správne zistil skutkový stav a pokiaľ išlo o určenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, správne vec právne posúdil, keď dospel k záveru, že boli dôvody pre zvýšenie bolestného aj sťaženia podľa § 7 vyhl. č. 32/1965 Zb., keď správne skonštatoval, že pokiaľ išlo o bolestné, ktorého rozsah popísal vo svojom rozhodnutí, rozsah poškodenia viedol k sťaženiu zdravotnej pohody počas liečby, v ktorom bola žalobkyňa do júna 2003 teda v trvaní 8 mesiacov, znášala zvlášť bolestivé stavy počas celého liečebného procesu, pričom jej liečba pokračuje a bude pokračovať až do konca života. Pokiaľ išlo o sťaženie spoločenského uplatnenia správne uviedol, že sa žalobkyňa stala zdravotne ťažko postihnutou osobou, invalidnou, utrpela vážne mozgové poruchy po ťažkom poranení hlavy s poruchou pamäti. Je postihnutá jej mentálna úroveň, a to doživotne a tým aj kvalita jej života, keď sa následkom úrazu stala absolútne nesebestačnou, odkázanou na pomoc iných osôb a na trvale vylúčenou z plnohodnotného, osobného a spoločenského života. Bola od úrazu vylúčená z možnosti uplatniť sa pracovne, v osobných záľubách aj v kultúrnom vyžití. Preto odvolací súd považuje bolestné určené na 30 násobok a sťaženie spoločenského uplatnenia na 20 násobok za primerané.

Odvolací súd sa však nestotožnil s určenou mierou spoluzavinenia súdom prvého stupňa. Podľa odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne skonštatoval, že podľa § 428 druhej vety OZ sa prevádzkovateľ zodpovednosti zbaví len, ak preukáže, že škodu nemohol za brániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Doteraz nebolo preukázané, že zo strany žalovaného v 2. rade bolo vynaložené všetko kvalifikované úsilie na zabránenie vzniku škody vo vzťahu k žalobkyňi, pričom úsilie treba kvalifikovať ako objektívne možnú starostlivosť, ktorú možno v konkrétnom prípade požadovať od prevádzateľa dopravného prostriedku. Z dokazovania mal preukázané, že žalovaný v 2. rade porušil povinnosti vodiča a jeho konanie nebolo v súlade s pravidlami premávky na pozemných komunikáciách, keď nevynaložil všetko úsilie na zabránenie vzniku nehody, ktoré bolo možné od neho požadovať. Žalovaný v 2. rade v čase pred dopravnou nehodou mal dostatok času a priestorovej vzdialenosti reagovať na prechádzajúce chodkyne k prechodu pre chodcov cez šrafovaný trojuholník a zvýšiť opatrnosť, rýchlo spomaliť, prípadne motorové vozidlo zastaviť. Ak by dodržal povinnosti, ktoré

ukladá zákon, dal prednosť chodkyňiam, venoval sa plne vedeniu vozidla a sledoval situáciu v cestnej premávke a zvýšil opatrnosť voči chodcom, k dopravnej nehode by nemuselo dôjsť.

Súd prvého stupňa skonštatoval, že minimálna vzdialenosť, na ktorú mohol žalovaný vidieť správanie chodkýň pri vstupe na prechod pre chodcov podľa znaleckého posudku bolo 120 m. Sám vodič - žalovaný v 2. rade potvrdil, že chodkyne videl už od tabule Rožňava mesto a videl aj dopravné označenie prechod pre chodcov. Preto správne súd prvého stupňa skonštatoval, že objektívne za dopravnú nehodu zodpovedá žalovaný v 2. rade.

K tomuto záveru súdu prvého stupňa odvolací súd dopĺňa, že judikatúra slovenských súdov aj európskeho súdu zvyrazňuje ochranu chodcov pri strete s motorovým vozidlom a predovšetkým pri prechode pre chodcov. Povinnosť vyplývajúca z § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 15/96 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách jednoznačne ukladá vodičovi dať prednosť chodcom prechádzajúcich cez priechod pre chodcov, pritom ich nesmie ohroziť ani obmedziť. na tento účel je povinný zastaviť vozidlo. V písm. e/ uvedeného zákona je vodičovi uložená povinnosť dať zvýšenú pozornosť voči chodcom, osobitne starým osobám, ako to správne skonštatoval aj súd prvého stupňa. Z týchto úvah však nevyvodil podľa odvolacieho súdu správny právny záver, pokiaľ išlo o mieru spoluzavinenia chodkýň, v tomto prípade najmä žalobkyne. Tým, že vozidlo je možné považovať za zbraň, je uložené vodičom motorových vozidiel venovať zvýšenú pozornosť práve pri príchode prechodu pre chodcov. Preto nie je možné hodnotiť spoluzavinenie chodkýň, ktoré porušili v podstatnej nižšej miere svoje povinnosti vyplývajúce z dopravných predpisov ako vodič mierou 50 %. Podľa konštatovania súdu prvého stupňa žalobkyňa vytvorila pri jazde žalovanému v 2. rade v dôsledku svojej neopatrnosti náhlu prekážku a spoluzavinením spôsobila škodu na zdraví. Mohla zrážke zabrániť za predpokladu obvyklého prechádzania cez vozovku tak, ako to urobila svedkyňa V.. Z toho sa dá vyvodiť, že keby svedkyne boli spolu prechádzali cez priechod, nebolo by došlo k stretu s motorovým vozidlom.

V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že podľa zák. č. 15/1996 Zb., § 53 ods. 2 chodci, ktorí prechádzajú cez priechod určený pre chodcov musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivito, ale v skupinách. Podľa odvolacieho súdu len túto povinnosť porušili chodkyne, preto mieru zodpovednosti nie je možné ustáliť na 50 % vzhľadom na hrubé porušenie ust. § 4 zo strany vodiča. Preto odvolací súd zmenil rozhodnutie, pokiaľ išlo o mieru spoluzavinenia chodkýň a určil ju tak, že vodič zodpovedá za vzniknutú nehodu v rozsahu 80 % a žalobkyňa v rozsahu 20 %. Potom vychádzajúc z takto stanovenej zodpovednosti určil bolestné tak, že z priznaného bolestného súdom prvého stupňa vo výške 961,25 bodov x 60,- Sk za 1 bod činí 57.675,- Sk. Z toho 80 % predstavuje 64.140,- Sk x 30 násobok, spolu činí 1.384.200,- Sk, čo je v prepočte 45.947 €.

Sťaženie spoločenského uplatnenia odvolací súd prepočítal vychádzajúc zo súdom prvého stupňa priznaného bodového hodnotenia za sťaženie v počte 2.587,50 bodov x 60,- Sk čo sa rovná 155.250,- Sk, z toho 80 % predstavuje 124.200,- Sk a x 20 % činí 2.484.000,- Sk, čo v prepočte na eurá znamená 82.453,70 €. Spolu potom zaviazal zaplatiť žalovaným žalobkyňi spoločne a nerozdielne 128.400,70 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti nároku, pokiaľ išlo o nárok na bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia a úrok z omeškania žalobu zamietol.

Nárok na úrok z omeškania odvolací súd nepriznal, lebo základ aj výška nároku závisela od rozhodnutia súdu a znaleckých posudkov a až po právoplatnosti sa žalovaní dozvedia o skutočnej výške škody a svojej povinnosti, preto sa do tej doby nemohli dostať do omeškania.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a o trovách konania rozhodne súd prvého stupňa do 30 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej, ako to uviedol vo svojom rozhodnutí.

K odvolaniam a vyjadreniam odvolací súd udáva, že pokiaľ išlo o určenie objektívnej zodpovednosti a priznanie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, odvolatelia dostali odpoveď na všetky námietky vznesené v priebehu konania. Súd poskytol žalovaným náležitú súdnu ochranu ich odvolacím námietkam, pretože sa súd prvého stupňa nimi zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že odvolatelia dostali odpoveď na všetky podstatné okolnosti prerokovaného prípadu. Preto okrem miery zavinenia niet dôvodu, aby sa spochybňovali skutkové a právne závery rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré nielenže majú oporu vo vykonanom dokazovaní, ale sú aj dostatočne presvedčivo odôvodnené. Odvolatelia uvádzajú identické námietky v odvolaniach aj vo svojich vyjadreniach k odvolaniam ako uviedli už pred súdom prvého stupňa. Keďže odôvodnenie je v tomto rozsahu zrozumiteľné a logické,

vychádzajúc zo zistených skutkových okolností, odvolací súd nemal dôvod pre zmenu rozhodnutia, okrem miery zavinenia, čo vyššie zdôvodnil. Pokiaľ išlo o námietku žalovanej v 1. rade, že nie je pasívne legitimovaná, k tomu odvolací súd vychádzajúc z rozhodnutí I. ÚS 206/2015 z 29.4.2015 a III. ÚS 646/2015 a z rozhodnutia NS 2M Cdo 9/13 uvádza, že uplatnením nároku poškodeného proti poisťovni nedochádza zároveň k uplatneniu nároku voči škodcovi, voči ktorému má žalobca samostatný nárok. Keďže je možnosť nárok uplatniť voči každému z nich ako náhradu škody, môže nárok žalobca uplatniť spoločne a nerozdielne. Ide výlučne o právo žalobcu rozhodnúť sa voči komu žalobu uplatní. Prevádzkovateľ zodpovedá bez zreteľa na zavinenie a v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení je poistený pre oba prípady zodpovednosti, teda subjektívnej aj objektívnej. Potom poisťovňa ako poisťovateľ rizík zodpovedá analogicky popri žalovanom v 2. rade a má aj povinnosť plniť podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, je preto daná jeho pasívna legitimácia v konaní, keďže k poistnej udalosti došlo. Súd preto môže uložiť povinnosť plniť spoločne a nerozdielne, teda solidárne podľa § 511 ods. 1 OZ, aj keď takáto zodpovednosť zákonom vyslovene nie je upravená.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.